

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

Predmet: Primjedbe na Nacrt prijedloga predmetnog kurikuluma **Povijest**

QUO VADIS, HISTORIA MEA?

Kurikul nastavnog predmeta povijest ne ulijeva nimalo povjerenja kad je u pitanju nastava povijesti prema prijedlogu Stručne radne skupine u sklopu reforme oko koje se već neko vrijeme *lome koplja*.

Poznavajući osobno dio članova Stručne skupine postavljam si pitanje zašto je tome tako? Ni u kojem se trenutku stručnost članova skupine ne može dovesti u pitanje, jer se radi o ljudima koji radeći ili na fakultetu, čiji sam i sam student bio, ili u školama stekli ugled među članovima stručne zajednice. Usprkos tome nacrt prijedloga kurikula mi se čini kao jedno veliko lutanje i svaštarenje u pokušaju da se napravi nešto što ni sami članovi Stručne radne skupine nisu sigurni da je moguće provesti. Što pod tim mislim?

Predlažući na početku pet koncepata na kojima je utemeljen kurikulum stalno se nastoji naglasiti kako činjenično znanje previše opterećuje učenike, kako ga treba izbjegavati u formi u kojoj je ono prevladavajuće, kako se nastava ne smije bazirati isključivo na faktografiji i slično. S time se u potpunosti slažem. Međutim, kasnije se u razradi ishoda cijelo vrijeme koristi: *učenik primjenjuje osnovni ili odgovarajući kronološki okvir...* ili *učenik primjenjuje složeniji narativ u kojem se kreće sinkronijski ili dijakronijski...* što jasno pokazuje da je kronologija od iznimne važnosti. Osim toga na koncu u vrednovanju ishoda učenja na prvome se mjestu spominje da je temeljno povijesno znanje ono činjenično. Ne spadam među nastavnike koji smatraju da učenike treba ispitivati samo tko, kada i gdje, iako je tako funkcionirala nastava na fakultetu, barem do prije petnaestak godina, ali neprijeporna je činjenica da **svaka rasprava, svako povijesno, kritičko ili bilo kakvo drugo mišljenje počiva na temeljitom znanju faktografije**. Cijelo vrijeme imam dojam da se Stručna radna skupina nastoji odmaknuti od činjeničnog znanja kao nečeg zastarjelog, zbog čega učenička kreativnost ne dolazi do izražaja, a onda opet se opet stalno provlači teza da je ono najvažnije i čini prijedlog kurikula kontradiktornim samim u sebi. Bojim se da bi moglo biti po onoj latinskoj: Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Druga stvar koja me ostavlja u razmišljanju o lutanju i kontradiktornosti odnosi se na **stalno isticanje važnosti rada na povijesnim izvorima i provođenju istraživanja od strane samih učenika**. Nastavnik bi, prema prijedlogu, trebao biti taj koji će samo osmišljavati i predlagati teme i moderirati nastavu, koja će se onda kroz 10 sati baviti određenom temom da bi se problematiku moglo dubinski proučiti. Ako je za svaku temu predviđeno 10 sati, a da je za svaki ciklus u srednjoj školi predviđeno 8 – 10 tema, ispada da će se učenici godišnje baviti s 4 – 5 tema. Znači dvije teme po polugodištu. Prijedlog kakav bi funkcionirao jedino u znanstvenim krugovima. Očito je predviđeno da se kroz svaku pojedinu temu daju osnovne karakteristike razvoja ljudi kroz određeno razdoblje i na određenom prostoru. Ovo ne zvuči

facebook
UlmeObitelji
www.uimeobitelji.net

u ime obitelji

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

loše. Ali isključivo na studiju povijesti, gdje studenti imaju iznimno visok stupanj motiviranosti za tematiku i gdje se podrazumijeva da svi već posjeduju temeljna znanja. **U školama ovo jednostavno ne može funkcionirati.** O materijalnim uvjetima u kojima neke škole funkcioniraju uopće neću trošiti riječi, iako se u prijedlogu kurikula spominje postojanje specijalizirane učionice. I što s njom kad u školi s 9 paralelnih odjeljenja u smjeni dva nastavnika imaju povijest u isto vrijeme? U školama nisu svi jednako zainteresirani za svaki predmet, što je apsolutno prirodno, i zbog toga će se u raznim oblicima rada gdje sudjeluje više učenika, u prijedlogu kurikula se potencira rad u skupinama, uvijek oni koji su zainteresiraniji *odrađuju posao* za cijelu skupinu i slično. Organiziranje nastave po temama i tematskim područjima je previše apstraktno i po mom mišljenju učenicima preteško za snalaženje. Mora postojati zadani okvir gradiva koji učenici u svakom ciklusu/razredu jednostavno moraju obraditi i usvojiti da bi stekli cjelovitu sliku o pojedinom razdoblju, konceptu i ostalom. Tek nakon toga se može ići na višu razinu proceduralnog i kognitivnog znanja.

Vrlo široka mogućnost izbora tema ima u sebi još jedan problem, zapravo usudio bih se reći i opasnost. **Opasnost po nacionalnu povijest.**

Činjenica da je u prijedlogu kurikula ostavljena preporuka da nacionalna povijest treba biti zastupljena sa 40 % tematike, svjetska isto tako, a 20 % ostavljeno je na izbor svakom pojedinom nastavniku. Što to konkretno znači? Ne bi li nacionalna povijest trebala biti slika, a svjetska okvir? Zajedno se promatraju i okvir i slika, s tim da na slici inzistiranje mora biti jače! Činjenica je da svaki nastavnik može tih 20 % ostavljenih na izbor u potpunosti posvetiti nacionalnoj povijesti. Ali i ne mora! Osim toga u cijeloj koncepciji nastave više – manje sve je ostavljeno na izbor. Znači li to da neki učenik može proći kroz svih 5 ciklusa nastave povijesti, a da se pritom minimalno bavi istom? Naravno da situacija može biti i potpuno suprotna! Ali iskreno sumnjam!

Kurikul predmeta latinski jezik, budući da predajem i taj predmet i tu sam zainteresirana strana, daje puno jasniju i temeljitiju sliku o tome kako će izgledati nastava latinskog jezika, ishodi točno preciziraju što će i kako učenici na kraju obrazovanja moći.

Kurikul predmeta povijest nije ni blizu. Još jednom ponavljam da stručnost članova ni u kojem slučaju ne dovodim u pitanje. Zašto je onda sve ovo ovako postavljeno? Ne mogu se oteti dojmu da je ovaj, po mom mišljenju, treći ujedno i ključni problem kurikula povijesti. **Nacionalna je povijest, uz jezik, likovnu i glazbenu umjetnost, jedan od stožernih predmeta očuvanja i održanja nacionalnog identiteta i kulturne baštine jednog naroda. Prijedlog kurikula kakav imamo pred sobom to nimalo ne naglašava. Čak suprotno!** A na samom početku prijedloga kurikula u opisu predmeta *povijest* stoji: *Svijest o povijesti jedno je od temeljnih obilježja svakog društva, a znanje o prošlosti ključno je za razumijevanje sadašnjosti i promišljanje budućnosti. Sapienti sat!*

Isto tako postavljam pitanje kako će izgledati budući udžbenici povijesti kad je odabir tema prepušten svakom pojedinom nastavniku? Nigdje se nijednom riječju ne spominje način funkcioniranja ispita državne mature iz povijesti. Koje gradivo će učenici polagati? Kako će izgledati ispit? Nitko nigdje ne spominje! A već od jeseni bi neke škole trebale eksperimentalno krenuti!

facebook
UlmeObitelji
www.uimeobitelji.net

u ime obitelji

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

Završit ću ovo svoje razmišljanje, zabrinut za budućnosti nacionalne povijesti u hrvatskom školstvu završiti onom Arhimedovom: **NOLITE TURBARE HISTORIAM MEAM!**

SMATRAM DA JE ZBOG SVEGA NAVEDENOG PRIJEDLOG KURIKULA POVIJESTI POTREBNO IZ TEMELJA IZMIJENITI I NAPISATI UVAŽAVAJUĆI OVDJE IZNESENO.

Na kraju ću iskoristiti prostor i neke postaviti pitanja koja se tiču samo predmeta povijest: Zna li netko konkretno objasniti razlog produljenja osnovne škole na 9 godina? Hoće li se ikada uvesti mala matura, možemo je nazvati bilo kako drukčije, da se vrati dostojanstvo svim ocjenama ispod 5? Ili ćemo prije ukinuti ocjenjivanje? Hoće li se konačno uvesti sustav licenci, ali kvalitetnih, za nastavnike? Kada će na red doći materijalno stanje naših škola? Hoće li već jednom netko reći da je priča o građanskom odgoju i obrazovanju potpuno suvišna, budući da se cijeli njegov kurikulum/plan i program, pa čak i više na tu temu, nalazi u kurikulumima/planovima i programima povijesti, sociologije, filozofije i politike i gospodarstva? Kad će konačno biti provedena prava reforma: da klasične gimnazije postanu klasične, matematičke matematičke, a jezične jezične? Vrlo zgodan sustav postoji u nama bliskim zemljama Srednje Europe!

Udruga U ime obitelji

Alen Šimičić, profesor mentor,

Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku

Voditelj Županijskog stručnog vijeća nastavnika povijesti Osječko-baranjske županije

facebook
UlmeObitelji
www.uimeobitelji.net